

మనల్ని గాయపరిచినవారితో మనల్ని పోల్చుకోకపోవడమే సరైన ప్రతికారం.

-జేన్ పోర్టర్

స్థానిక సంస్థలను నిర్వీర్యం చేయొద్దు

తెలిత మహాకవియైన కలలు కన్న గ్రామ స్వ రాష్ట్రం సాధించే దిశలో అడుగున వేసేందు కు శ్రీకృష్ణవంశన లేకుండా కన్ను కేసినాన్నియనే పాలక పెద్దలు ఏనాటి నుండి చెప్పినా ఆచరణ లోకి వచ్చేసరికి అవి మూలభూమికి మిగిలిపోయినాయి. గ్రామోత్తరం వచ్చి ఎనిమిది దశాబ్దాలు కావసాన్ని నేటికీ గ్రామజను వ్యవస్థ అనువ్యవస్థననే ఉంది. కనీసం రాజ్యం గల కలింధినినే అధికారం కూడా స్థానిక సంస్థల ప్రతి పక్షమైన అవ్యుగివేయడకు పాలక పెద్దలు ఇష్టపడలేదంటే. వాస్తవంగా గ్రామస్వరాజ్యం గురించి గ్రామోత్తరం వచ్చేసరికి వచ్చిందేమిట నుంచి ఎందరో నాయకులు వెబి మూలలు చెప్పినానే ఉన్నారు. గ్రామాల పటిష్టతే తమ ద్వేయమని తెలియదేమో ప్రజలకులు గుర్తుపట్టారు. కానీ శ్రేతస్థాయిలో మహాన్ గ్రామస్వరంగంమీద ఒక మార్కానం ప్రకారం ప్రాధా న్యత తగ్గినవ్వు వచ్చారు. ఒకప్పుడంటే చెప్పాలంటే అధి కారం లేని తగ్గిన వీధిమలుగా మార్చారు. చివరకు స్వస్వతంత్రంగా తిప్పరకట్ట కూడా కొనలేని దురదృష్టవ త్తమైనదేమిట నుంచి ఎందరో నాయకులు వెబి మూలలు చెప్పినానే ఉన్నారు. ఒకనాడు స్వరంగంమీద ఉన్న గ్రామోస్వత నేమి కానరావడం లేదనేది కావనలేని వాస్తవం. ఇందుకు కారణం వాహుళికనే అనే దానికంటే ఎవరను అధికారంలో ఉన్నా వంధూలుతీరానే వ్యవస్థను సవరించు కలెంధిని కేసాలి చెప్పకవచ్చును. గ్రామస్థాయిలో ఎన్నో కమిటీలు పెట్టి స్వరంగంమీదను వక్రను పెట్టారు.వారి ప్రేమ యందు లేకుండానే వారి తెలియకుండా ఎన్నో కార్యక్రమా లు గ్రామోట్టి జరిగి పరిస్థితులు తీసుకువచ్చారు. ఒక కమిటీ కాకపోయినా స్వరంగంమీదను మూతవేయాలి వద లుపెట్టవచ్చులు సృష్టించారు. మరీ ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఆయతులే గత ప్రభుత్వం వంటిలో వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టి వ్యవస్థను సవరించుకునే తగ్గిన వీధిమలుగా మార్చారు. ఇలాంటి వ్యవస్థలో ఉన్న ప్రాధాన్యత లేకుండా వేయించింది. ఈ వాస్తవ వర్తిత్యము తెలియని యువకులెందరో నేతల వాహుళికనే ఏదో సాధించిన సమాజానికే వేదే, వేదేయాలను తిట్టానానే గత ఎన్నికల్లో ఛోటే చోటే ఎన్నో ప్రయనాలకు ఓర్చి తెలంగాణ స్వరంగంమీదయ్యా రు. గ్రామోవ్యవస్థికి తాము చేసిన వ్యాధానాను తీర్చేరు యందుకు నేతల కట్టారు. ఈ పట్టెల వలయంలో, కొందరు గ్రామోత్తరం సవరిత్యం వర్తిత్యంలో తాము ఏమి చేయలేమనేమి విచిమయం అర్థమయ్యేటప్పటికి చాలాకాలం వట్టింది. ఆయతులే గ్రామ ప్రజలు తాము చేసిన వ్యాధానాను పూర్తి చేసేందుకు తలశాస్త్రావ్యవస్థి అప్రగ్గిసాధించి వేదే కొందరు స్వరంగంమీద తమ గ్రామోత్తర వనలు పూర్తి చేశారు. ఆయతులే ఎంతకూ ఆ బిట్ట రాకపోవడం, అశీను మట్టా వలెరిగి తిరిగి, ఇంకొకపక్క అప్పులు, పట్టిలు పెరిగి గ్రామ ప్రజల మిమ్మం తలపంతులేతర తెలంగాణలోనే డజన్

మరింతలో సర్దుమలుపు పడుతున్న వేదన అలా ఇలా కాదు. ఈ యేడాది జనవరి 31వ తేదీతో తెలంగాణలో సర్దుమలుపు పడిపోతాం గడుపుతున్నప్పుడు. ఫిబ్రవరి ఒకటి నుంచి మార్చి మాణిలు అయిపోయారు. సాగిన స్థానం లో ఆకారధరలను నిర్దుషించారు. కొకార్థలన్నీ స్థానికదన చేసుకున్నారు. బిల్లులు పన్నాయితో తెలియదు. వన్నే ఎప్పుడు పన్నాయితో పేషువారు రేర. ఆ లాంటి వారిపనిస్థితి అగమ్యగోచరంగా ఉంది. ఈ బిల్లు కోసం ఆఫీసులు చుట్టూ తిరిగిలేక పడిగావులు కాదులేక పడుతున్నవన్నీ వేదన వర్తనగా ఉంది. ఒకనాడు పన్నాయితోకాక వ్యవస్థలో సర్దుమలుపు అంటే ఎంతో గౌరవ మర్యాదలు ఉండేవి. భారతదేశంలో స్థానిక సన్నలకు రెండువేల నందుకే గూతులుగా పరిత్రకం. చంద్ర గూడటి కంటే ముందే గ్రామాలకు, గ్రామస్థులకు ఉన్నట్లు అన్నాయితో. అప్పట్లో గ్రామస్థులు నిర్దుయలే కీకం,వాటి నిర్దుయాలకు ఆనాటి రాజులకే వ్యవస్థ ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఇచ్చింది. ప్రాచీనకాలం నుండి గ్రామవ్యవస్థ ఎంత ఒక రూపంలో మనదేశంలో కొనసాగుతూనే ఉన్నది. 1882 లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ ప్రతినిధి లార్డువున్న స్థానిక సన్నలకు ప్రతిభి కల్పించారు. ముఖ్యుడు ప్రభువు చిన గ్రామస్థులకు అక్కంలో స్థానికసన్నల పడవకే అన్నది ఒక ముఖ్యతం. భారత రాజ్యాంగంలో కూడా స్థానిక సన్నలకు తనసరమైన ఆధికారాలు ఇవ్వడాని ప్రభుత్వం వర్ధులు తీసుకొచ్చిందిగా స్పష్టంగా అందాయారు. 1952 నుంచి ఎన్నో కమిటీలు, సర్వేలు ఉన్నాయి. మార్పులు, చేర్పులు జరిగిన వర్ధులు లకు రాజ్యాంగం కల్పించిన ఆధికారాలు ఇవ్వడాని మార్త పాలక పేషలకు మనసు ఒప్పదు రేదు. రాను రాను పన్నాయితోకాక వ్యవస్థను నామమతంతంగా చేసేందుకు ప్రయత్నాలు అవలంతుకనే ఉన్నాయి. ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ప్రజలతో ఎన్నికైన సర్దుమలుపు సన్నుంది చేసే ఆధికారం అధికారులకు కట్టబెట్టిన దురదృష్టపు పరిస్థితులు ఆధికారాలు. పన్నాయితోకాక వ్యవస్థలో ఎన్నో మార్పులు చేర్పులు చేసుకుంటున్నా, ఎన్నో ప్రభుత్వాలు మారిగా ఆకార వికేంద్రీకరణలో మార్త అది నుంచి ఆధికారాలు ఉన్న పేషలు మోకాడులతుకనే ఉన్నారు. ఇందుకు తమ ఆధికారాలు,ఇబ్బంది కలుగుతుందనే వ్యాపూతోనే ఆధికార వికేంద్రీకరణక, స్థానిక సన్నలకు ఆధికారాలు ఇవ్వడాని అప్పపడు తున్నారనే ఆలోపణలతో జరుగుతున్న సంఘటనలు బలం చేహురుస్తున్నాయి. పన్నాయితో ప్రజాస్వామ్యం ప్రజాస్వామ్యం అంటూ పడేపడి పల్లింనే నేతలు పన్నాయితోను ఎన్నికలు నిర్దుకాకురదా వాయిదాలు చేసుకుంటున్న ప్రత్యేక ఆధికారంతో కాలం గడపడం ఏ కేణంలో చూసాను నుంజుంజుం.

పటిష్ఠమైన పరిరక్షణే పరిష్కారం

ఎనిగ్న ఆకమబలు లోగొందినా పూర్వస్థితి, నీటి నిల్వసామర్థ్యంతోమకురావడం సాధ్యమయ్యే వసినాడు.ఉన్న కుంటలు చెరువులను మరలత లోతు తవ్వించి నీటి నిల్వ సామర్థ్యం పెంచే అవకాశాలను పరిశీలించాలి. వీనిపైశీటికంటే ప్రధానంగా ఈ చిన్న నీటి మనరుల్లో వరిపెట్టల్లోను మురికి నీరు కలపకుండా కట్టె దిట్టలను బద్దలు వేపట్టాలి.సాధ్యమైన బట్టె గోదావరి,కృష్ణా నదుల నీళ్ళతోనే నీటి ప్రయత్నం చేయాలి. అవకాశాలేనీ ప్రాంతాల్లో వస్తున్న నీటిని వడీసి వట్టి ఈ కలయికలోకి వూడేయాలి. బీరుబాబులను బద్దలు పెరిగి ఇవి ఉబుల చేరివుచ్చాల ఎంతలాగో వనపెస్తాయి. అంతేకాదు వేలాది కోట్ల రూపాయలతో వేపట్టలతోనైన మున్న నుండరకంకోత కూడా ఇది ఎంతో ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది.

ದಾಮೆಲ್ಲ ಸಾಯಿಬಾಬ

సాహితీయరంగానికి, ఉన్నవాటిని కూడా కాపాడుకోలేకపోయాడు. కానీ మరచిపోయేటట్లు సేనుకోరిక వరదనీటి వడిన గండ్లు వున్నవని తెలుసుకోక, మరసినీ సోకే గానీకేనా, ఇండ్ల వట్టలు అక్రమంగా ఆక్రమణకు గురై వెలది చిన్ననీటి వనరులు అప్పు శ్రువుపడేయాయి. అంధ్రప్రదేశ్ వరిలే జన్మగ్రామ పరిశీలిస్తే చిన్ననీటి వనరులకు మన పెద్దలు ఎంతో ప్రాధాన్యత ఇచ్చాడు. కాకతీయులు కానీ, ఆ తర్వాత వచ్చిన విజయనగరాధీశులు శ్రీశ్రుష్టదేవరాయలు ఆ తర్వాత నుంచి సాగనీటికి ముఖ్యంగా చిన్ననీటి వనరులను ఎంతోప్రాధాన్యత ఇచ్చేవారు. చిన్ననీటి వృద్ధిగా పోనీనా భౌగోళిక పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఒక క్రమపద్ధతి ద్వారా వనీశురులను

ఒక్క మాట

పట్టపగ్గను ఏర్పాటు చేశారు. వాగులు, మంకలకు అడ్డుకట్టెవేసి నీటిని మళ్ళింపే దిన్నప్పట్న కుంటలు ఏర్పాటు చేయడం అవి నీడితో అలుగు దాండా మరో కుంటలనీ నీటిని మళ్ళింపగల ఏర్పాడు అవసరం కావాలని చెరువులు, గెలులున్నాగా ఏర్పాటు చేశారు. వర్షాలపల్ల వస్తున్న నీటిని అంపనా వేసి పిన్నాపెడ చెరువులను నిర్మించారు. వనంగలో జిల్లాలో రామప్ప పాత్రాజు, ఖమ్మం జిల్లాలో సీ పాత్రో, ఆలాలో ప్రసాం జిల్లాలోని కంభం తదితర చెరువులన్నీ నేటికీ అందుకు సజీవ సాక్ష్యాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. జలా రాజుల ఆంధ్రలోనూ, ఆ తర్వాత వచ్చిన బ్రిటిష్ పాలలోనూ ఆయా ప్రాంతాల ఆ పనులను, భూమినుపబట్టి చెరువులను బట్టి వేలాది ఏళ్ళ నీటి వనరులను ఏర్పాటుచేశారు. అవి తెగిపోయి గండ్లుపడినా ఎప్పటికప్పుడు మెరుపులకెదురు చేయవలసివచ్చే అయి న్నూ అందులోనూ చెరువులతోడ ఉన్న ఆరుకుట్టు రైతులను భాగస్వాములను చేస్తూ నీటివనరులను కాపాడుతున్నా వారు. ప్రధానంగా 1980 తర్వాత వీటికి క్షీణడ ప్రారంభమైంది చెప్పొచ్చు. జనాభావృద్ధి వధకాలపై ఉన్న శ్రద్ధశక్తితో ప్రభుజానాలు బిడ్డ అయిన ఆర్థిక పరిస్థితులలో నమగ్రమైన వయసులను తీసుకు రాగలిగిన దిన్ననీటి వనరులపై ఉన్న అవగాహన పాలకులకు లేకపోవడం దురుదృష్టకరం. ప్రస్తుతం రెండు రాష్ట్రాల్లో ఎన్ని చిన్ననీటి వనరులున్నాయో తున్నవి తెలియ లేవు. కొన్ని చోట్ల గండ్లుపడి దోబాట్లతో అతరించి మరుపుపై చేసే పాలరైతు వీగిపోయారు. చాలా చోట్ల రికార్డుల్లో ఉన్న కుంటలు, చిన్నచిన్న చెరువులు క్షేత్ర సర్వేస్థాయిలో కనిపించడం లేదు. జలా చిన్ననీటి వనరుల ఆదృశ్యాన్ని కాపాడానీ ప్రభుత్వ విధానాలు కూడా జన కారాభంగా మిగిలాయి. కుంటలు, చెరువులు, లోతట్టులో నీరులేని సాగులో సాగు చేసేందుకు అనుమతి ఇవ్వడం ప్రారంభింది నన్నటి అనుచితచిన్న నీటివనరుల పరిస్థితి అంతోపాటు కరంగా ఉన్నాంది. వేసవి కాలంలో వీటిలో నీరు లేనప్పట్న రోతొట్టు భూములు, నిరుపేదల సాగుకు అనుమతి ఇవ్వడం

పాపరా వారికి జీవనోపాధి, ఇటు ఉత్పత్తి పెరుగుతాయని ఆలోచనలకు అనుగుణం కాని ఇంకా ఇంకా భూములను ఏకీకార పద్ధతలు ఇచ్చినప్పటికీ ఆనాటి పరిస్థితుల నష్టపరిహారాన్ని భూగర్భజలాన్ని విషయంలో ఆనాపాపరాగారి సమర్థవంతమైన వ్యవస్థ ద్వారా వేరే పరిష్కారం ఎందుకంటే పద్ధతులు కూడా ఈ కులంలను ఆక్రమించుకున్నాయి. సాగు చేసుకోవడం కోసం వర్షపు నీరు నీటిని నిల్వచేయడానికి కులంలకు వ్యవస్థలు ఉన్నాయి, వర్షపునీరును జరగకుండా ఆదుకోవడం ప్రైవేటు కులంల స్థానంలో సాగుభూములు ఏర్పడ్డాయి. దీంతోపాటు లోతట్టు పరిమాణ హక్కు ప్రాంతాలకు సాగు చేయడంపై భూమిమీదపై మట్టి పూడికనువలె కులంలలోని కరువునీటిని ఆవిష్కరించే ప్రమాదంలో వచ్చాయి. గతంలో క్యాపిటలిస్ట్ ఏరియాలోని భూములను దున్నునీరువలెవర్షపునీరుతోపాటు మట్టికట్టకులకు అందుకా చెప్పిన సంవేదనలు. ఇలా ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకున్నాయి. ఇప్పుడు చిన్ననీటి వనరులకు కూడా భారీ ప్రాజెక్టులకు కూడా ఈ పూడిక ఒక పెద్దనష్టంగా తయారవుతున్నది. తెలంగాణ ప్రజల జీవన పంట క్రీడాసాగుగల ప్రాజెక్టు కూడా 40 ఏంపిల వరకు పూడిక నిండిపోయింది నాటి నిల్వసామర్థ్యం 120 నుండి 80 ఏంపిలకు తగ్గిపోయింది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 1956 లెక్కల ప్రకారం చిన్ననీటి వనరుల కింద దాదాపు పదకొండు లక్షల ఎకరాలకుపైగా భూమి సాగు అవుతుండగా, 1998 నాటికి నాలుగోవరకు తగ్గిపోయింది. నగరాల్లో, పరిశ్రమలలో కులంల కింద ఉన్న ఆయుక్తము భూముల స్థానంలో పెద్ద పెద్ద కాలనీలు వచ్చాయి. సాగునీరు అవసరం లేకుండాపోవడంతో ఈ కులంల మురికి నీరు కూడాపాని రూపాంతరం చెందుతాయి. భూముల విలువను కట్టరూపాంతరంలోకి చేర్చుకొన్నాయి. తెలంగాణా ముఖ్యమంత్రి తీసుకొంటున్న ఈ చర్యలు ఆధిపత్యం ప్రజలను ముట్టడు పలుకుతున్నాయి. కానీ ఈ వర్షపుల మనుషులు కాకుండా. ప్రభుత్వాల మారినప్పటికీ, నేతలు మారినప్పటికీ ప్రాధాన్యతలు, విధానాలు మారలేదాయి. అందుకే ఈ చిన్ననీటి వనరులను కాపాడేందుకు శాశ్వత ప్రణాళికలు, చట్టం రూపొందించాలి. క్రైత స్థాయిలో ఈ చిన్న నీటివనరులు ఆక్రమణకు గురికాకుండా వచ్చేప్పుడైన గోదావరి, కంపే నిర్మించాలి. ఎన్ని ఆక్రమణలు తలపించినా పూర్వస్థితి, నీటి నిల్వసామర్థ్యం తీసుకురావడం సాధ్యమవుతుంది సరికాదు. ఉన్న కులంలను చెరువులను మరింత లోతు తవ్వించి నీటి నిల్వ సామర్థ్యం పెంచే అవకాశాలను పరిశీలించాలి. వీటినుండి వచ్చే ప్రధానంగా ఈ చిన్న నీటి వనరులను పరిశీలించే మురికి నీరు కలపకుండా కట్టని దిట్టమైన చర్యలు చేపట్టాలి. ప్రభుత్వైన వేళ్లు గోదావరి, కృష్ణా నదుల నీటిని రివైవ్ చేయాలి. నీటిని ప్రయోజనీయాలి. అవకాశాలను ప్రాంతాల్లో వర్షపు నీటిని ఒడిసి పట్టి ఈ కులంల్లోకి మళ్లించాలి. బోరుబావుల్లో నీటిమట్టం పెరిగి ఇవి ఇటు చెరువులు అలా అంతగానే పనిచేస్తాయి. అంతేకాదు లేదా కట్ట రూపాంతరం చేపట్టాలి. ఇవేనా. "మూస" సుందరీకరణకు కూడా ఇది ఎంతో ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది. ఈ లక్ష్యం నెరవేరేదేమో ఎంతో దృఢదళం కల లాగా కావాలి. అందుకే నీటి వనరుల రక్షణ కోసం మరింత చర్యలు చేపట్టమైన చట్టం అవసరం. ●

డిజిటల్ విప్లవంలో మనదేశం మూడోస్థానం

డిజిటల్ విప్లవం మన జీవితంలో అనూహ్యమైన మార్పులను తీసుకువచ్చింది. ఇది జీవితంలో ప్రతి కోణాన్ని మార్చివేసింది. యువతను, డిజిటల్ విప్లవం, ప్రతి ఒక్కరినీ ప్రభావితం చేస్తోంది. వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న సాంకేతికతలు, ఇంటర్నెట్ వ్యాప్తి మొదలై పరికరాల విస్తృత వినియోగం వల్ల డిజిటల్ ప్రపంచం మన జీవితంలో ముఖ్యమైన భాగం అయింది. డిజిటలైజేషన్ సుస్థిర అభివృద్ధి అనేక అవకాశాలను అందిస్తోంది. మొదలై పరికరాలు, డిజిటల్ సేవలు, కృత్రిమ మేధస్సు, బిగ్ డేటా, బ్లాక్చెయిన్ వంటి సాంకేతికతలు వివిధ రంగాల్లో సమర్థవంతమైన మార్పులను తీసుకువచ్చున్నాయి. విద్య, ఆరోగ్యం, వ్యాపారం, పర్యావరణ సంరక్షణలో గణనీయమైన మార్పులు సృష్టిస్తున్నాయి. ఈ సాంకేతికతలు ఆర్థిక వ్యవస్థను, ఉద్యోగ అవకాశాలను, జీవన శైలిని మెరుగుపరుస్తున్నాయి. డిజిటలైజేషన్ సమాజాన్ని మార్చివేయాలను, ఉత్పత్తి సేవలను, కొత్త సాంకేతికతతో సంపర్కం, ఉత్పత్తి, నాణ్యత, సౌలభ్యాలని పెంచుతోంది. ఇది జీవిత రంగాల్లో ముఖ్యమైన పరివర్తనలు తీసుకురావడమే కాకుండా కొత్త అవకాశాలను సృష్టిస్తోంది. ప్రపంచ బ్యాంక్ అభివృద్ధి చెందుతోంది. భారతదేశం, డెవలప్డ్, చైనా తర్వాత అభివృద్ధి చెందుతోంది. మూడవ అతిపెద్ద డిజిటలైజేషన్ దేశంగా నిలిచింది.

స్టేట్ ఆఫ్ ఇండియాన్ డిజిటల్ ఎకనామి రిపోర్ట్ 2024

డాక్టర్ కృష్ణ కుమార్ వేపకొమ్మ

ప్రకారం భారతదేశం డిజిటలైజేషన్ స్థాయి యునైటెడ్ కింగ్ డమ్, జర్మనీ, జపాన్ వంటి కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశాల ను మించిపోయింది.కానీ వ్యక్తిగత వినియోగదారుల స్థాయిలో జి-20 దేశాలలో డిజిటలైజేషన్ వరంగా భారతదేశం 12వ స్థానంలో ఉంది. డిజిటల్ ఇండియా ఆర్థిక రంగంలో గణనీ

యమైన మార్పులను తీసుకువస్తోంది. ఇది సమర్థతను పెంచడమే కాకుండా పోటీని మెరుగుపరుస్తోంది. అలాగే గ్రామీణ ఆర్థిక వైవిధ్యాన్ని తగ్గించి దేశం మరో దశాబ్దం ఆవిష్కర్చుకోసం సిద్ధమవుతుంది. ఎమెఎస్ఎమ్ఇఎస్ భారత దేశం జిడిపిలో సుమారు 30 శాతం ఎగుమతులలో సున్నపు రాయిపైతాశతం వ్యాపార కలిగి ఉన్నాయి. అందువల్ల ఈ సమర్థ దేశీభుల్ అభివృద్ధి ఆర్థిక వృద్ధిని అదీకంగా పెంచగలదు. ప్రస్తుతం

ఇందీయ స్ట్రాక్ ప్రపంచంలో డిజిటల్ ట్రోగ్గాముల ప్రమాణం గా ఉంది. యువజన, డిజిటల్ పేషెంట్లు విస్తృతంగా మరలిన నామరూపక రాధదండం ద్వారా, భారత అర్థిక వ్యవస్థ మరింత ముగ్ధపరచుకుంది మృత్యు, దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో వేగవంతం చేస్తోంది. అర్థిక వ్యవస్థలో శ్రేష్ఠతలమైన మార్పులు జరుగుతున్న ఈ సేవవ్యవస్థలో స్ట్రాక్ ఎంతకంటే మరుకైన వారికి ప్రత్యేకమైన అవకాశాలు లభిస్తున్నాయి. డిజిటల్ కనెక్టివిటీ వ్యవసరదండంలో మృగపద మంది ప్రజలు ఇంగ్లీషులో ఉపయోగించగలుగుతున్నారు. గ్రామీణప్రాంతాల్లో కూడా కనెక్టివిటీ పెరిగింది. ప్రభుత్వ సేవలు మరింత సులభంగా అందుబాటులో ఉన్నాయి. కొత్త టెక్నాలజీ స్ట్రాక్లను ఆవిష్కరిస్తే చెందుతున్నాయి. అయి నప్పటికీ పట్టణ, గ్రామీణ ప్రాంతాల మధ్య డిజిటల్ వ్యత్యాసం నం ఇంకా ఉంది. స్ట్రాక్ సేవకారిణి సహజ, చెరుగుతున్నాయి. కొన్ని ప్రాంతాల్లో డిజిటల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లోపాలు ఉన్నాయి. డిజిటల్ పరివర్తనను విజయవంతంగా సాధించడానికి, డేటా రక్షణ, నెట్వర్క్ సురక్షానికి చట్టాలు, బలపరిచిన వ్యవస్థలు అవసరం. ఇవి డిజిటల్ వ్యవస్థలను సురక్షితంగా, వేగవంతంగా, భాగ్యతాయంతంగా పనిచేయడంలో సహాయపడతాయి. అత్యంతసరిగా సాంకేతికతను ఉపయోగించి సమాచారాన్ని సమర్థవంతంగా నిర్వహించడం, ప్రాసెస్ చేయడం ద్వారా డిజిటలైజేషన్ సుస్థిర ఆవిష్కరిస్తే అల్లాలను చేరుకోవడంలో కీలకమైన పాత్ర పోషిస్తోంది. ●

అభివృద్ధికి అక్షరాస్యత అత్యంత ఆవశ్యకం

డి.జె.మోహన రావు

రెయను కలిగి ఉండగా దీనికి విరుద్ధంగా తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు నగలుఆహారాన్నితరలు 65శాతంమాత్రమే ఆహారానికి లింగం అంతరం కూడాఉంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా దాదాపు 78.1 కోట్ల మందిలో ప్రాథమిక ఆహారాన్నితరలు నైపుణ్యాల యునెస్కో అంచనావేసింది. ఐదుగురు పెద్దలలో ఒకరు ఇప్పటికీ నిరక్షరాస్యులు. వీరిలో దాదాపు మూడింట రెండువంతులు మంది స్త్రీలు. తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో

పురుషులు వసతి కల్పించుటకు మూకాళుని తరుమాటా ఇంట్లో
వీని ఉండి, బుల్లు, పిల్లలను మానును కోవలని బావివెన్నున్నారు.
కోవిడ మహమ్మారి పరజాణాదు ఈ సమస్యలను మరింత
దిగజర్రాదు. రహ్మా, ఘోలాండ్, కెర్రయన్, కట్టెకిస్సాన్, కజ్జీ
కిస్సాన్, కుర్మా, తజికిస్సాన్, అజర్ బైజాన్, బెలాంస్, క్రిజ్జీ
స్టాన్ దేశాలు శత శాతం ఆక్రరానుకున కలిగి ఉండగా వాటి
(27శాతం) మాటి (31శాతం) బర్నినూ వర్ని (34 శాతం)
రక్షణ నూడన్ (35శాతం), అహ్మీస్సాన్ (37శాతం), సెంట్ర
య్ ఆఫ్రిన్ రిపబ్లిక్ (37శాతం) సైరీ (38శాతం), రుహన్-
రా (41శాతం), గినియా (45 శాతం), బెన్న్ (47శాతం)
దేశాల్ తక్కువ ఆక్రరానుకు ఉంది. అత్యల్ప ఆక్రరానుకు

కలిగిన దేశాలు చాలా వరకు దక్షిణాసియా, పశ్చిమాసియా, నవోపహరా అక్షికార శక్త్యాలు. సేషవర స్థానికత అక్షిన్ హరా విడుదలవేసిన దేశా ప్రకారం 2021 జాతీయ మనదే సగటు అక్షరాస్యత 77.70 శాతంగా ఉంది. ఇందులో పురుషుల వాటా 84.70 శాతం కాగా స్త్రీలు 70.30 శాతంగా ఉన్నాయి. 2019-2021 జాతీయ విడుదల కుటుంబ అదర్స్ సర్వే వెల్లడించిన గణాంకాలు 15నాటి49మన్న వయస్సు పురుషులలో 87.4శాతం, మహిళలలో 71.5 శాతం అక్షరాస్యత ఉందివే చెప్పన్నాయి. 2011జాతీయ అక్షరాస్యత మొత్తం జనాభాలో 76.3 శాతముంది అక్షరాస్యము ఉన్నారని నివేదించింది. వీరిలో పురుషులు 43.46 శాతం, మహిళల 32.8శాతం శాతముంది ఉన్నారు.దేశ అక్షరాస్యతా శాతం 72.9శాతం, వీరిలో పురుషులు అక్షరాస్యత 80.89 శాతం, స్త్రీల అక్షరాస్యత 64.64 శాతం. ఇది జాతీయ స్థాయిలో 16.25 శాతం పాయింట్లు లింగ వ్యత్యాసాన్ని సూచించింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో 73.5శాతం, పట్టణ ప్రాంతంలో 87.7 శాతంగా ఉంది. గ్రామీణ ప్రాంతంలో 20.9శాతం ప్రాథమిక స్థాయి, 17.2శాతం అక్షర (ప్రెమర్, 24.9శాతం హైయర్ సెకండరీ, 5.7 శాతం గ్రామ్యమేయ వదివిన వారున్నారు. ఇది పట్టణ ప్రాంతాలలో ఉకుకుంది ప్రాథమికస్థాయి 14.7శాతం, ఉన్నతస్థాయి14శాతం, సెకండరీ స్థాయి 35.8శాతం గ్రామ్యమేయ స్థాయి 21.7శాతం వదివినవారు ఉన్నారు. రాష్ట్రాల వారిగా చూసుకుంటే కేరళ 96.2శాతంలో అత్యధిక అక్షరాస్యత కలిగిన రాష్ట్రంగానూ, అంధ్రప్రదేశ్ 66.4 శాతంలో విరువన ఉంది. అంధ్రప్రదేశ్లో పురుషుల అక్షరాస్యత రేటు 73.4 శాతం స్త్రీల అక్షరాస్యత రేటు 59.5 శాతంగా సమాను చేయబడింది. తెలంగాణలో సగటు అక్షరాస్యత72.8శాతం వీరిలోపురుషులు అక్షరాస్యత 80.5శాతం, మహిళల అక్షరాస్యత 65.1శాతంగా ఉంది. ●

ఎడిట్ పేజీకి..

ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ పరిణామాలకు సంబంధించిన విశ్లేషణాత్మక వ్యాసాలు పంపగోరేవారు ఈ కింది ఈ మెయిల్ చిరునామాకు పంపగలరు. **e-mail: editpage@vaartha.com**

